

UCHWAŁA NR
RADY GMINY WĄWOLNICA

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata
2023- 2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), Rada Gminy Wąwolnica uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2030” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wąwolnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Wąwolnica
z dnia 22 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2023 – 2030**

Wąwolnica 2022 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	1
I INFORMACJE OGÓLNE.....	2
II DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WĄWOLNICA.....	2
III CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	3
IV CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.....	3
V ADRESACI PROGRAMU.....	4
VI REALIZACJA PROGRAMU.....	4
VII PODMIOTY FUNKCJONUJACE NA TERENIE GMINY WĄWOLNICA ŚWIADCZACE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE.....	4
VIII PROGNOZOWANE EFEKT	5
IX TERMIN REALIZACJI PROGRAMU.....	5
X ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	5
XI MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	5
XII ZAKOŃCZENIE.....	6
XIII SPIS TABEL.....	6

WSTĘP

Przemoc jest zjawiskiem występującym coraz częściej. Każdego dnia w środkach masowego przekazu znajdujemy doniesienia o krzywdach wyrządzonym ludziom przez inne jednostki, o maltretowaniu słabszych – dzieci, osób starszych. O znęcaniu się nad najbliższymi. Wykorzystujemy swoją przewagę, siłę czy władzę do sprawiania innym lub przeciwnie: demonstrujemy własną bezsilność i potrzebę czyjejś uwagi sprawiając w ten sposób ból, poniżając, zmuszając do uległości czy szukania pomocy. Jest bardzo zatrważające, że przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, jest główną atrakcją gier komputerowych i filmów, ma wobec tego swojego odbiorcę w niemal wszystkich grupach wiekowych.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2030 opiera się na wymienionych poniżej ustawach i programach o zasięgu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) wraz z aktami wykonawczymi,
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
5. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025,
6. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, że jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, można powiedzieć, że przemoc jest obecna w codziennym życiu, szkole, zakładzie pracy, środkach masowego przekazu i rodzinie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Zjawisko przemocy definiowane jest przez art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który mówi: „przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające dobra lub prawa osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WĄWOLNICA

Według danych przekazanych w 2021 r. Gminę Wąwolnica zamieszkiwało 4 484 mieszkańców. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym od 18 do 64 lat mężczyźni od 18 do 59 lat kobiety, które stanowią około 30% mieszkańców (dane Urzędu Gminy Wąwolnica Ewidencja Ludności).

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy wynika, że przemoc w rodzinie jest tematem zamkniętym w naszej gminie, który rzadko niestety wychodzi poza rodzinę.

W latach 2016-2022 zanotowano przypadki pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Mimo, że zjawisko przemocy istnieje, ze strony osób pokrzywdzonych jest niechęć do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Celem Niebieskich Kart jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Zjawisko przemocy w rodzinie zostało zdiagnozowane na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego w gminie Wąwolnica.

Do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąwolnicy w latach 2014-2015 zostało przekazanych łącznie formularzy „Niebieskiej Karty”, w roku 2014 było ich 20, natomiast w roku 2015 11.

Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	4	8	11	13	14	9

Źródło: Sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąwolnicy za lata 2016 -2021.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym programu jest powstanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie z problemem przemocy domowej.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel szczegółowy 1:

Koordinacja działań lokalnych podmiotów

Działania: Rozwój działalności funkcjonującego na terenie Gminy Wąwolnica Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb, poprzez zadania Zespołu:

a. Wypracowanie procedur interwencji wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania,

b.Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów zajmujących się sprawami pomocowymi,

c.Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,

d.Monitorowanie rodzin, w których dochodzi do przemocy, w szczególności uruchamianie współpracy,

e.Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,

f.Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje przemoc domowa,

g.Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

h.Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy wraz z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąwolnicy.

Wskaźniki realizacji:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba posiedzeń grup roboczych.

Cel szczegółowy 2:

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości

i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- a) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym,
- b) ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- c) prowadzenie gablot informacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąwolnicy oraz placówkach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowych,
- d) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,

- e) publikowanie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy oraz Gminy Wąwolnica informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- f) tworzenie i rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno - edukacyjnych.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy,
- Urząd Gminy Wąwolnica,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.

Wskaźniki:

- liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno-edukacyjnym,
- liczba osób kończących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- liczba rozpowszechnionych plakatów, ulotek i broszur,
- liczba osób odwiedzających stronę internetową Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy oraz Gminy Wąwolnica.

Cel szczegółowy 3:

Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Działania:

- a) wsparcie specjalistów w formie porad przygotowanych do skutecznego zajmowania się tą problematyką
- b) permanentne wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- c) budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- d) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- e) nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji,
- f) monitorowanie prowadzonych programów.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Wąwolnica,
- Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współzależnień w Puławach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji,
- liczba założonych „Niebieskich Kart”,
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych ofiarom przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy 4:

Zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy.

Działania:

- a) prowadzenie pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem,
- b) zwiększenie dostępu ofiar przemocy do pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej pedagogicznej, a także instytucjonalnej.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy,
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Puławach
 - Poradnictwo telefoniczne na rzecz ofiar przemocy w rodzinie, m. in.:
- a) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, tel. 22 668 70 00
 - b) Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, tel. 116 111.

Wskaźniki:

- liczba osób, którym udzielono wsparcia instytucjonalnego.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Wąwolnica, a w szczególności:

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- świadków przemocy,
- osób stosujących przemoc,
- sprawców przemocy.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wąwolnica realizowany jest od roku 2011.

Opracowanie sprawnego funkcjonowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy domowej zakłada koordynację i spójność

działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostką pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy, oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąwolnicy.

VII. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY WĄWOLNICA, ŚWIADCZĄCE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Przedstawiony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie obejmuje Gminę Wąwolnica, na terenie której działają:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąwolnicy.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy,
3. Placówka Opieki Zdrowotnej,
4. Placówki Oświatowe,
5. Dzielnicowy,
6. Kościół,
7. Gminny Ośrodek Kultury,
8. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Puławach.

Współpraca:

1. Sąd Rejonowy w Puławach.
2. Komenda Powiatowa Policji w Puławach - Posterunek Policji w Nałęczowie
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.

VIII. PROGNOZOWANE EFEKTY

Zakładamy, iż realizacja Programu w latach 2023-2030 przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,

- udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur informacyjnych, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy oraz Gminy Wąwolnica,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.

IX. TERMIN REALIZACJI

Program realizowany będzie w latach 2023-2030.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Wąwolnicy na lata 2023-2030 są środki własne Gminy, Środki mogą pochodzić również z budżetu państwa i województwa lubelskiego przeznaczone na realizację Programu.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie zarządzany przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy.

Program monitorowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny w Wąwolnicy.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu, tj.:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,

- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Wąwolnica,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

XII. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest jednoznacznie sprawdzić, jak często i kto jest ofiarą przemocy. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach, które stają się piekłem. Od początku istnienia świata ludzie radzą sobie z bólem i zagrożeniami w różny sposób. Jedni przez atakowanie, inni przez działania mające na celu oddalenie się od źródła zagrożenia. Niestety, gdy oprawcą jest ukochana osoba, nie reagujemy w sposób naturalny. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłki ukierunkowane na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Wąwolnica pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Wąwolnica. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

XIII. SPIS TABEL

1. Tabela nr 1. Liczba formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.